

“Bosch Dünya Çapında Çok Kuvvetli Bir Marka”

Norbert Klein, Türkiye'nin en büyük yabancı yatırımlı beyaz eşya şirketi BSH'nin CEO'su... Çerkezköy'de 450 bin metrekare alana yayılmış dört büyük beyaz eşya fabrikasıyla dev bir üretim üssü haline gelen şirketin gelecek planları üzerine BSH ile görüştük...

BSH CEO'su Norbert Klein: “2005 yılında 2.2 milyon adet üretim gerçekleştirdik. Bunun yaklaşık %50'si ihraç edildi. İç piyasada satışla ihracat sayılarını dengede tutmak hedeflerimizden biri.”

Öncelikle BSH'yi tanıyabilir miyiz?

Türkiye'de 1992 yılından bu yana faaliyet gösteren BSH, Avrupa'nın en çok tercih edilen markaları Bosch ve Siemens'in yanı sıra, özel markası Gaggenau ve yerel markası Profilo ile Türkiye'deki beyaz eşya pazarının yaklaşık dörtte birini elinde bulunduruyor. BSH Grubu'nun dünya çapındaki en büyük üretim merkezine sahip olan BSH, Çerkezköy'deki 450.000 m² büyüklüğündeki tesislerinde buzdolabı, çamaşır makinesi ve fırın üretiyor. Kuruluşundan bu yana Türkiye'de yaptığı yarım milyar Euro'ya yaklaşan yatırımla, ülkemizin yabancı yatırımlı en büyük beyaz eşya şirketi BSH, yıllık 2 milyon adedi aşan üretimini, Türkiye pazarına sunmanın yanı sıra, başta Avrupa olmak üzere, Afrika ve Asya'ya ihraç ediyor. BSH, 2006 sonunda Türkiye'de bulaşık makinesi üretmek üzere yatırımlarına devam ediyor. 3 bin çalışmamızla müşterilerin, çalışanların, bayilerin ve tedarikçilerin ilk tercihi olma vizyonu ile hareket ediyoruz.

İhracat olarak, hangi pazarlara satış yapıyorsunuz?

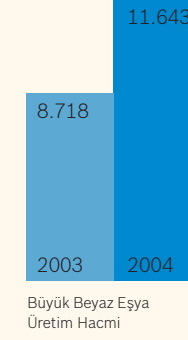
2005 yılında 2.2 milyon adet üretim gerçekleştirdik. Bunun yaklaşık %50'si ihraç edildi. İç piyasada satışla ihracat sayılarını dengede tutmak hedeflerimizden biri. Gerçi iç piyasa eskisi gibi hızlı büyümüyor ama yine de sürekli bir büyüme gösteriyor. İhracat da aynı zamanda artıyor. En büyük pazarlarımız Almanya, Fransa, İtalya ve İngiltere olmak üzere genel olarak Avrupa'da. Bunun yanı sıra Kuzey Afrika, Orta Asya, Irak ve bazı Güney Afrika ülkelerine de ihracat yapmaktayız.

İstanbul'da şu anda var olan konut satın alma trendinin BSH ürünleri üzerinde nasıl bir etkisi var?

İşimizi etkileyen birkaç unsur var. Bunlardan bir tanesi tabii ki yeni konutlar. Ne kadar çok yeni konut yapılırsa kuşkusuz o kadar çok doldurulması gereken mutfak ve dolayısıyla yeni ev aletlerine ihtiyaç duyulacaktır. Bu nedenle şu sıralar bu trend işlerimizi çok destekliyor.

Ev Aletleri Pazarı Büyüyor

2004 yılında Türkiye'deki ev aletleri pazarı %65 oranında büyüme gösterdi. Büyük ev aletlerinin satış hacminin 2004'te 5 milyon birimin üzerine çıkmasıyla bir rekora imza atıldı. BSH Türkiye, yoğun rekabetin yaşandığı pazarda 2004 yılının tam not alan kurumu oldu. Şirket, 2004'te ciro hedeflerinin üzerine çıkarak önceki yıla oranla %23.4 artış gösterdi ve 823.9 milyon Euro gelir elde etti.

Yeni Türk Lirası şu an oldukça değerli. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Türk Lirası'nın güçlü olmasının yarattığı olumsuz etkilerin yanı sıra olumlu etkileri de olduğunu düşünüyorum. Maliyetleriniz Türk Lirası cinsinden, satışlarınız USD veya Euro cinsinden olduğunda, Türk Lirası'nın değerli olması rahatsız edebilir. Ama, BSH'nin Dolar veya Euro girdileri de var. İç piyasada satışlarımız oldukça yüksek. Bu nedenle sonuçta denge sağlanıyor.

Rakipleriniz hakkında neler düşünüyorsunuz?

Türk beyaz eşya üreticileri oldukça kuvvetli. Sadece Türkiye'de değil, genel olarak tüm Avrupa'da. Ayrıca iyi teknolojiyi ve kaliteyi yakaladılar, son derece agresif bir yaklaşım gerçekleştirdiler. Türk firmaları bizim için önemli rakipler. Fiyatları da bizim için bir baskı unsuru. Avrupa'da büyümek için çaba harcıyorlar, bunun yanı sıra Rus pazarı ile de ilgileniyorlar. Rus pazarı çok değişik. Ama tabii büyük bir potansiyel var. Ancak gümrük sorununda var. Bu nedenle orada başarılı olmak isteniliyorsa, oraya gitmek gerekiyor. BSH'nin St. Petersburg'da de fabrikaları var.

Şu anda BSH için dünya piyalarında karşılaştırma yapacak olursak, ilgi çeken pazarlar sizce hangileri?

Beyaz eşya açısından en büyük pazar şu anda Avrupa. Sonra ABD geliyor. Asya'da bazı ülkeler de iyi ancak pazarlar çok farklılık gösteriyor. Ürünler için talepler boyut ve teknik açıdan çok farklı. Mesela fırınlar için Rusya'dan gelen talepler farklı, Asyadan gelenler farklı; çünkü mutfak ebatları aynı değil. Kısacası homojen bir pazardan söz edemiyoruz. Avrupa'da bile farklı talepler olabiliyor. Markalarımızın tüm dünyada belli bir noktaya geldiğini düşünüyorum. Ama özellikle ABD ve Çin için özel, büyük projelerimiz var.

Peki, Amerika'da durum nasıl?

Amerika'da da BSH'nin üretim tesisleri mevcut. Amerika pazarı tamamen değişik. Prensip olarak Amerikalılar büyük mamüllerden hoşlanıyor. Mesela en büyük ebattaki çamaşır makinelerimiz, ABD'de normal boy oluyor. Çerkezköy'deki buzdolabı fabrikamız bu yıl %90'dan fazlası Amerika'ya ihraç edilmek üzere özel üretilmiş buzdolaplarının üretimine başlıyor. Bizim için çok büyük bir başarı.

Bölgesel sorumlularınız var mı? Örneğin Rusya, Irak veya İran'da.

BSH, Türkiye pazarının yanı sıra, 1999 yılından bu yana Orta Asya ve Kafkasya bölgesindeki satış ve pazarlama faaliyetleri ile satış sonrası hizmetlerini de yönetiyor. Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Gürcistan, Türkmenistan, Ermenistan, Kırgızistan, Tacikistan, KKTC ve Irak pazarında 40'a yakın mağazayla hizmet veriyor.

BSH'nin satış sonrası servisi var mı?

BSH, Türkiye'de beyaz eşya sektöründe günlük ve doğrudan yedek parça sevkiyatı yapan tek kuruluş. Satış sonrası servis hizmetleriyle Türkiye'nin en beğenilen şirketi unvanını korumaya devam eden BSH, en yaygın beyaz eşya servis teşkilatına sahip bulunuyor. BSH, Türkiye genelinde 8 bölge müdürlüğü, 368 yetkili servisi ve 1.200 eğitilmiş teknisyeniyle satış öncesi ve sonrası keşif, montaj, bakım ve onarım hizmeti sunuyor. 12.500 m²'si kapalı olmak üzere toplam 20.000 m²'lik alanda, 46.000 çeşitte toplam 2 milyon adet yedek parça stoğu bulunuyor.

BSH Ev Aletleri'nin BSH Grubu arasındaki konumu nedir?

Türkiye'nin şu sıralar oldukça cazip olduğunu düşünüyorum. BSH Ev Aletleri olarak grup içerisinde en güçlü şirketlerden biriyiz. En büyük üretim tesisi Çerkezköy. En fazla üretim yapan lokasyon yine Çerkezköy fabrikalarımız. Cirosal anlamda yine çok güçlüyüz. Dolayısıyla şu an grubun gözdesi olduğumuzu söyleyebilirim. Öyle sanıyorum ki yaptığımız çalışmalarla, yüksek nitelikli elemanların ilgisini çeken bir firmayız.

Peki, genel olarak Bosch markası hakkında düşünceleriniz nedir?

Bosch'un dünya çapında çok kuvvetli bir marka olduğunu düşünüyorum. Çok iyi itibarı var. Türkiye'de de istikrarlı bir şekilde gelişiyor. Markanın kuvvetli olması ürünlerin satışına destek oluyor. Bosch markasına güveniyorlar.